

Toespraak bij de onthulling van "Sjefke, de Rolducien" door de directeur van Rolduc, Dhr. J.J. Stassen op 10 oktober 1980.

De Rolducien

Hij is er dan, voor altijd in ons midden, de meest echte Rolducien. Hij is uniek en zal ook uniek blijven, gemaakt als hij werd en gevormd in dit huis Rolduc, door studie, in slagen en mislukken, door een vormend geloof met een aversie voor het onechte, door de cultuur die hem geboden werd, door de ruimten, waarin hij leefde, veroverend, maar ook terug getrokken; de chambrette, de hoeken en gaten, waarin hij zich in kwetsbaarheid terugtrok.

Hij die ook gevormd werd door zijn vrienden, de compagnie. Wat is deze jongen, wat representeert dit beeld? Als we alle mogelijkheden uitputten van wat hem overkwam, wat hij beleefde en deed, dan zullen we zien: hij is uniek.

Hij is de gehoorzame die van zijn ouders moest aannemen dat Rolduc het beste voor hem was. Hij is de gedwongen Frans sprekende, de durver, de escapadesmakker, de rouwmoedige biechteling, de geestelijke geleide, de gedefinieerde: "Vriend ben je een optimist of een pessimist?", de op de sidderstoel zittende.

Hij is de blokker met het woordjesboek op weg naar de eetzaal, de lezer van de gekuiste krant, de toeschouwer bij de geknipte film, de speelster in gemengd toneel, de herenbroodjesjatter, de ijsbeer van de ijzeren weg, de opstandige, de kankeraar, de eter van slabbermoes, glas-in-lood en briketten.

Hij is de ineengekrompene onder de donderslagen van de "Bonnes notes perdues", "Parle souvent dans l'Eglise", "a pénétré dans une autre chambrette", "a volé des carottes". En ook is hij de gevoelige jongen, de stoere die grient in stilte, de jongen met weinig tevreden: kerstmis, halfvasten, presidentsfeest, jour des jeux, Schaesberg, de brief van thuis.

Hij is ook de man die geleerd heeft in te leveren, niet te krijgen wat hij nodig had en zich te schikken uit sociale noodzaak – “verbeeld je dat ze dat ’s allemaal deden”, zo drukte een prefect het uit. Hij is de gedupeerde door de traditie, gestaafd door de uitspraak van een prefect: “Dat is nooit geweest”. Hij is degene die levend bleef door eigen inventiviteit te midden van een systeem dat sterk genoeg was om hem een frustratie voor het leven te bezorgen.

Hij was solidair met zijn vrienden in goede en kwade dagen, hij was en is trouw zoals jullie nu bewijzen. Diezelfde jongen was de toekomstige regent, minister, zakenman, groot of klein, de officier, de piloot, de pastoor, de bisschop. Hij was de jongen die opkwam voor recht en vrijheid, het was ook de jongen die zijn leven zou geven voor zijn land. Hij had geleerd een klein landje lief te hebben, in vrijheid en gebondenheid, zijn kleine Republiek. Ik vraag U nu: “Verdient deze jongen geen standbeeld”.

Ik meen het oprecht; hij had er allang een moeten hebben, want hij groeide toch uit tot een persoonlijkheid, in een systeem dat volgzzaamheid, gelovige kritiekloosheid en discipline als ideaal huldigde en toch hij werd een gevormde persoonlijkheid, mild voor tekorten in de systemen en in de evenmens.

Hij had leren geven en nemen. Hij had ook onrecht gekend en zich weten te schikken in het onvermijdelijke. Hij had misschien wel meer de begripende glimlach en de relativiserende houding van de leiding moeten ervaren, die er ook was. Edoch daar heette het: “laat niets blijken, want dan is het hek van de dam”.

De Rolducien in al zijn facetten is weer bij ons als de meest verrassende bewoner van Rolduc. Ik dank jullie Rolduciens voor dit gebaar ons deze Rolducien in brons aan te bieden. Jullie weten, ik heb de gedachten van het Reüniecomité in deze richting geleid als bewijs dat de “alma mater”, Rolduc de herinnering aan jullie koestert en gaarne met jullie verbonden blijft. De nieuwe bestemming is een openheid naar jullie, naar de nieuwe studerende jeugd, misschien je kinderen, maar in ieder geval naar die maatschappij waarvan jullie deel uitmaken. Dank, vele malen dank, voor de Rolducien die terugkwam en die gelukkig nooit een verloren zoon geweest is.